

Vruchtbaarheid in de zomer: Voorkom de nazomerdip

De zomer komt er aan. En na de zomer komt de nazomer, met de nazomerdip in de vruchtbaarheid van zeugen. Om die voor te blijven, is oplettendheid geboden in de zomer.

De nazomerdip is eigenlijk een volkomen natuurlijk fenomeen en zeker geen ziekte. Omdat (wilde) varkens liever geen biggen in de winter krijgen, begint vanaf de zomer de vruchtbaarheid wat te haperen. De gevolgen van het seizoen kunnen we in de hand houden door de zeugen zo min mogelijk te laten merken van die naderende winter.

Dus al in de zomer zorgen dat de kraamzeugen het niet te warm krijgen en wel genoeg voer op blijven nemen. In de meeste kraamhokken is het continu te warm voor de zeugen en in de zomer al helemaal. Het frisseneuzensysteem voorkomt een hoop problemen. Voeren in de koelere perioden van de dag is een andere effectieve maatregel.

Overgang zomer - najaar

Als de zomer warm is en het najaar fris (met nachtvorst) is de kans op onregelmatige opbrekers in het najaar duidelijk verhoogd, zo is de afgelopen jaren gebleken. Dus het komt ook aan op een goede klimaatbeheersing in de wachtstal. De snel afnemende daglichtlengte in september is een duidelijk signaal voor de zeugen dat de herfst in aantocht is. Een constant dag-nachtritme, ook in de wachtstal gedurende minstens de eerste maand van de dracht, kan dat effect beperken.

Voergift vroege dracht

Belangrijk is verder de voergift in de vroege dracht. Daar is de laatste tijd behoorlijk veel onderzoek naar gedaan, maar de praktische adviezen die daaruit afgeleid worden schieten soms door. Een fors voerniveau in de eerste maand van de dracht is gunstig voor de toomgrootte en in het najaar ter preventie van onregelmatig opbreken op 4 weken ('najaars-verwerpen'). Maar een voergift van meer dan 3 kilogram is meestal niet nodig, behalve bij echt schrale speenzeugen. Extreme voerhoeveelheden in de eerste 12 dagen na insemineren kunnen zelfs een ongunstig effect op het drachtpercentage hebben. Zeker bij gelten. Een ander gevolg van een hoge voergift (>3 kilogram) in de eerste maand van de dracht kan zijn dat men na een maand drastisch omlaag gaat, soms naar minder dan 2,5 kilogram per dag. Een extreme

variant van het tegenwoordig veel gepropageerde 'hoog-laag-hoog-voerschema' in de dracht. Maar als zeugen in groeps-huisvesting plotseling zo drastisch worden teruggezet in voerhoeveelheid, zullen ze proberen elkaars voer afhandig te maken. Dat kan leiden tot extra onrust rond voerstations of in de voerligboxen met een verhoogd risico op opbrekers door stress. Ook daar hebben we de laatste tijd diverse voorbeelden van gezien.

Kortom: we weten steeds beter hoe we de negatieve effecten van het seizoen kunnen beperken, maar het hoofd koel houden is niet alleen belangrijk voor de zeugen.

Wilde varkens krijgen liever geen biggen in de winter